

NEPOSREDNE TUJE INVESTICIJE

Kontaktna oseba na UMAR: dr. Matija Rojec

PODROCJE RAZVOJA	Konkurenčno gospodarstvo in hitrejša gospodarska rast – Povečanje konkurenčnosti in spodbujanje podjetniškega razvoja
OPIS INDIKATORJA	<u>Definicija:</u> Metodologija spremljanja neposrednih tujih investicij (NTI) v Sloveniji je usklajena s priporocili Mednarodnega denarnega sklada (IMF) ter OECD in z metodologijo SNA (System of National Accounts). Glede na usmeritve IMF in OECD neposredne investicije vključujejo (i) lastniški kapital in reinvestirane dobitke, (ii) terjatve do kapitalsko povezanih podjetij v tujini, (iii) obveznosti do kapitalsko povezanih podjetij v tujini ter tudi tiste investicije, katerih cilj je vzpostavitev dolgoročnega sodelovanja med neposrednim investitorjem in povezanim podjetjem oz. zagotovitev večje vloge neposrednega investitorja v upravljanju podjetja. Do leta 1993 so države uporabljale različne kriterije za določitev neposrednih investicij. Peta izdaja Placilno-bilancnega priročnika, ki ga je izdal IMF, določa najmanj 10% delež vseh navadnih delnic ali volilnih pravic v podjetju kot mejo, ki naj bi zagotavljala primerljivost podatkov. Obstajata tudi dve izjemi: (i) če je investitor lastnik manj kot 10% vseh navadnih delnic ali volilnih pravic, vendar ima precejšen vpliv na poslovanje podjetja, se taka investicija lahko obravnava kot neposredna investicija; (ii) če ima investitor v lasti vsaj 10% vseh delnic, vendar nima vpliva na poslovanje, to ne velja kot neposredna investicija. IMF priporoča, naj bodo podatki o lastniškem kapitalu (ter v okviru tega vrednost reinvestiranih dobitkov) objavljeni ločeno od podatkov o ostalem kapitalu. Ostali kapital sestavljajo terjatve in obveznosti do povezanih podjetij brez kratkoročnih terjatev ali obveznosti do bank, ki naj se po priporočilu IMF klasificirajo kot portfeljske ali druge investicije. Glede na ta priporočila so glavne metodološke značilnosti podatkov o stanju NTI, ki jih zbira Banka Slovenije, naslednje: (a) neposredni investitorji so lahko posamezniki, podjetja, skupina posameznikov ali podjetij, ter vlada ali vladna agencija, ki neposredno investira v podjetje v tujini; (b) zbiranje podatkov temelji na merilu, ki določa vsaj 10% delež v lastniškem kapitalu; (c) od leta 1996 se med neposredne investicije štejejo investicije v posredno povezana podjetja (posredno lastništvo slovenskih podjetij, ki imajo vsaj 10% delež v neposredno povezanem podjetju v tujini, neposredno povezano podjetje pa ima vsaj 10% delež v posredno povezanem podjetju v tujini; nerezidenti imajo vsaj 10% delež v neposredno povezanem podjetju v Sloveniji, neposredno povezano podjetje pa ima vsaj 10% delež v posredno povezanem podjetju v Sloveniji), (d) podatki o stanju vključujejo lastniški kapital, reinvestirane dobitke ter terjatve in obveznosti do povezanega podjetja v tujini. Kratkoročne terjatve in obveznosti do bank niso vključene; (e) vrednost investicij se izračuna na podlagi knjižne vrednosti, ki se pri ocenjevanju investicij uporablja v skladu s slovenskimi računovodskimi standardi; (f) podatki o neposrednih investicijah ne vključujejo (i) vrednosti nepremicnin v tujini, katerih lastniki so slovenska gospodinjstva (večinoma nepremicnine na Hrvaškem), (ii) vrednost terjatev do drugih držav na ozemlju nekdanje Socialistične federativne republike Jugoslavije, ki so del pogajanj o nasledstvu ali zasežena sredstva na tem ozemlju ter druga sredstva, katerih lastništvo je bilo med privatizacijo preneseno od pravnih oseb na slovensko vlado; (g) podatki o stanju investicij vključujejo tudi vse spremembe v stanju neposrednih investicij, ki so klasificirane glede na vrsto; (i) čisti dobitki /

	izgube, (ii) reinvestirani dobicki / izgube, (iii) izplacani dobicki. Reinvestirani dobicki so enaki razliki med čistimi dobicki v tekočem letu (brez izrednih dobickov in izgub od leta 2004) in izplacanimi dobicki v istem letu. <u>Podrobnejša metodološka pojasnila:</u> 1. International Monetary Fund's Balance of Payments Manual, Fifth Edition, 1993 2. OECD Benchmark Definition of Foreign Direct Investment, OECD, Paris, 1995 3. System of National Accounts, CEC-IMF-OECD-UN-WB, 1993 4. Neposredne naložbe 2004 / Direct Investment 2004, Banka Slovenije, 2005 <u>Mednarodna primerljivost:</u> indikator je mednarodno primerljiv. <u>Nacin prikaza:</u> agregatno za celotno gospodarstvo – vhodne in izhodne NTI (stanje in letni priliv), po dejavnostih Standardne klasifikacije dejavnosti <u>Merska enota:</u> v % BDP, v mio EUR
VIR PODATKOV ZA SLOVENIJO	<u>Institucija (publikacija):</u> Banka Slovenije: Bilten Banke Slovenije <u>Frekvenca objavljanja:</u> letno
RAZPOLOŽLJIVA CASOVNA VRSTA	1993–2005
MEDNARODNE PRIMERJAVE	EU (po državah) ; <i>vir:</i> UNCTAD (World Investment Report)